

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2017/18

Destinace: Francie, Dijon

Jméno, příjmení: Mgr. Magdalena Vigent

Místo působení: Lycée Carnot; Université de Bourgogne, Fakulta jazyků a komunikace

Lycée Carnot (česky Carnotovo lyceum) je francouzská střední škola. Byla založena v roce 1802 jako první gymnázium v Dijonu. Sdružuje *collège* (2. stupeň základní školy), *lycée* (gymnázium) a *classes préparatoires* (přípravné třídy). Gymnázium a přípravné třídy se řadí k nejprestižnějším ve Francii. Od roku 1990 zde funguje česká sekce, která navázala na předchozí sekci československou.



České sekce



Existence českých sekcí úzce souvisí s česko-francouzskými vztahy. Jako první vznikla v roce 1920 československá sekce v Dijonu. Na ni později navázaly sekce v Saint-Germain-en Laye a v Nîmes. Ty s přerušeními fungovaly až do roku 1973. Hlavním cílem bylo co nejvíce rozvinout spolupráci mezi oběma zeměmi. Ukázalo se, že studenti jsou velmi rychle schopni osvojit si francouzský jazyk a následně úspěšně absolvovat studium zakončené jak francouzskou, tak i českou maturitou.

Za dobu trvání českých sekcí zde své středoškolské studium ukončilo více než 1000 úspěšných absolventů.

Česká sekce v Dijonu dnes

V současné době studuje v Dijonu ve třech ročnících gymnázia celkem 18 českých studentů a studentek. Jsou rozděleni jednotlivě do tříd (jen výjimečně jsou v jedné třídě dva Češi) a spolu s francouzskými spolužáky se účastní výuky programu francouzského státního školství.



Během týdne jsou žáci ubytováni na internátě v prostorách lycea, víkendy tráví v hostitelských rodinách. Internátní řád je velmi přísný, spojený s řadou pro Čechy někdy nepochopitelných příkazů a zákazů, je však třeba jej dodržovat. Běžně se může stát, že je žák krátkodobě vyloučen z výuky i z internátu. Možná i z těchto důvodů představují čeští studenti nerozlučnou skupinu a mimo výuku a víkendů, kdy pobývají v hostitelských rodinách, spolu tráví většinu volného času. Vzájemně si pomáhají, lpějí na dodržování tradic, připravují závěrečné vystoupení tzv. *spectacle*, používají mezi sebou typický žargon a v neposlední řadě se účastní výuky češtiny.

Výuka českého jazyka a literatury

Vzhledem k organizaci a náročnosti studia probíhá výuka češtiny většinou ve večerních hodinách, případně v sobotu dopoledne. Cílem výuky není nezbytně splnit program výuky na českém gymnáziu. Studium na lyceu trvá pouze tři roky a není možné zajistit pro jednotlivé ročníky více než dvě hodiny týdně. Důležité je neztratit kontakt s českým pravopisem, podat studentům alespoň základní přehled vývoje české literatury a motivovat je k četbě. Četba ukázek tvoří nedílnou součást hodin češtiny, k dispozici je vybavená knihovna lektorátu, kde je možné si po dohodě české knihy půjčovat. Důraz je kladen na psaní vlastních textů. Písemný projev je také součástí maturit z češtiny. Studenti jsou z češtiny hodnoceni podle francouzského systému hodnocení, přičemž nejlepší známka je 20. Zámka z češtiny a slovní hodnocení je součástí francouzských vysvědčení.

Při výuce pracujeme s následujícími učebnicemi a materiály: *Literatura pro 1., 2., 3., a 4. ročník SŠ, Maturitní testy nanečisto, Český jazyk a literatura, Didaktické testy* (Cermat). Učebnice slouží k podání základního literárního přehledu. Na základě didaktických testů procvičujeme jednotlivé gramatické a pravopisné jevy a prohlubujeme znalosti z literatury. K procvičování využívám především vlastní materiály.

Maturity z češtiny

Maturity z češtiny se tradičně připravují a opravují v rámci katedry českých studií na INALCu v Paříži. Tyto maturity patří k maturitám jazykovým. Je třeba, aby žáci prokázali čtenářskou gramotnost a uměli se písemně vyjádřit na zadané téma. Součástí písemné práce někdy bývá také překlad do francouzštiny. Ke zkoušce není třeba naučit se vývoj literatury, ale vzhledem k tomu, že východiskem často bývá literární text, je orientace v české literatuře a znalost nejrůznějších literárních textů výhodou. Zkouška je pouze písemná, v Dijonu probíhá na mezinárodním lyceu Charles de Gaulle. Mohou ji skládat jak Češi, tak i cizinci. Pro ty ovšem bývá maturita příliš náročná, zatímco pro české studenty nepředstavuje větší problém.

Český *spectacle*

Čeští studenti tradičně připravují české představení, tzv. *spectacle*. Toto představení, které se každoročně odehrává v dubnu, je určeno pro francouzské publikum, to znamená pro profesory, spolužáky, hostitelské rodiny. Přijíždějí také zástupci z Velvyslanectví České republiky v Paříži a z dijonské radnice. Samozřejmostí je účast všech členů vedení lycea. Hlavním rysem *spectaclu* je jeho originalita. Studenti sami píší scénář,

režirují, vyrábějí si kulisy a v neposlední řadě hrají a zpívají. Témata se často týkají česko-francouzských vztahů, života na internátě, české historie. V letošním se studenti s představením nazvaným *Hier viendra demain* (Včerejšek přijde zítra) inspirovali stoletým výročí založení České republiky. O přestávce se podávaly české speciality, společně jsme připravili 250 chlebíčků, upekli moravské koláče, perník a štrúdl.

Úloha lektora

Vedle samotné výuky je úkolem lektora doprovázet české studenty v zahraničí. Funguje jako prostředník mezi lyceem, studenty i rodiči. Zajišťuje komunikaci se zástupci internátu, pravidelně se účastní schůzí a jednání s vedením lycea. Před odjezdem do lycea předávají rodiče lektorovi plnou moc k zastupování nezletilého dítěte. Často je třeba doprovodit studenta k lékaři či do nemocnice, většinou v nočních hodinách. Důležité je proto ubytování v budově samotného lycea, lektor musí být k dispozici prakticky 24 hodin denně.

Čeština jako cizí jazyk

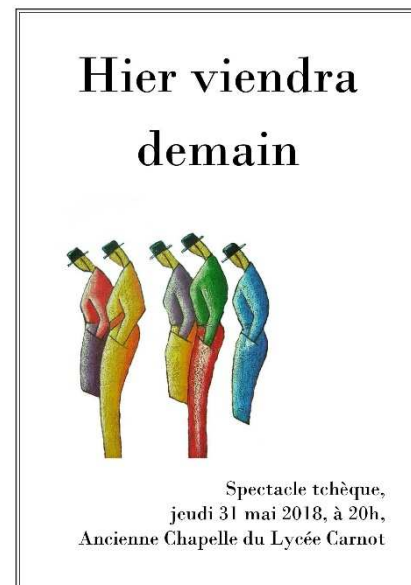
Ačkoliv je v lyceu kladen důraz na výuku cizích jazyků, není čeština v současné době nabízena ani jako volitelný předmět. Profesori lycea však v minulých letech projevíli přání učit se česky jednou týdně v době polední přestávky. Výuka tak k oboustranné spokojenosti pokračovala i v letošním roce. Učitelé neváhají použít češtinu při komunikaci se svými českými žáky. Oceňují jejich píli i vynikající studijní výsledky.

Carnotovo lyceum se účastní řady výměnných programů. Jednou za dva roky probíhá výměna s pražským Keplerovým gymnáziem. Francouzští studenti se tak před cestou seznamují se základy češtiny a s českými reáliemi.

Školní výlety

Lektor každoročně doprovází studenty na oslavy listopadových událostí pořádaných Velvyslanectvím České republiky v Paříži. Probíhají diskuze se známými osobnostmi, zároveň je to příležitost setkat se se studentkami české sekce z Nîmes. Zastupitelský úřad poskytuje pro všechny ubytování, a studenti tak mají možnost prohlédnout si o víkendu Paříž.

Na základě pozvání PhDr. Lenky Froulíkové, lektorky z univerzity v Nancy, jsme se v rámci českých týdnů zúčastnili promítání filmu *Rytmus v patách* a následné debaty s režisérkou Andreou Sedláčkovou, prohlédli si výstavu akademického malíře S. Špeldy a společně se prošli městem.



V květnu se nám podařilo zorganizovat výlet do Nîmes, na němž se Carnotovo lyceum finančně podílelo. Sešli jsme se se studentkami české sekce, paní lektorka Ludmila Pěničková pro nás připravila bohatý program. Prohlédli jsme si tak nejen město, ale i okolí, studenti se podělili o své zkušenosti ze života na lyceu, nakonec jsme se symbolicky vyfotografovali u sochy nîmského rodáka Ernesta Denise. V podobných výletech bychom rádi pokračovali i v dalších letech.

Výuka češtiny na Burgundské univerzitě

Čeština se na Burgundské univerzitě vyučuje na fakultě jazyků a komunikace v rámci oddělení slovanských jazyků. Od loňského roku je čeština vedle ruštiny jediným slovanským jazykem na fakultě vyučovaným. V rámci úsporných opatření byla zrušena polština. Na základě intervencí z české strany byla čeština zachována, lektor již však není zaměstnancem fakulty, část hodin prvního ročníku proplácí odbor školství.



Čeština se na burgundské univerzitě vyučuje v rámci bakalářského studia. Není studiem oborovým, nýbrž pouze doplňkovým. Výuka proto může probíhat pouze po 17. hodině. Je možné ji studovat jako volitelný předmět k jinému hlavnímu oboru, jako třetí živý jazyk v rámci aplikované lingvistiky, případně je možné získat univerzitní diplom v rámci kurzů otevřených jak studentům, tak široké veřejnosti. Povinnost zapsat si volitelný předmět k hlavnímu oboru mají však studenti pouze 1. ročníku, z toho vyplývá výrazný úbytek zájemců ve vyšších ročnících.

V loňském roce studovalo češtinu v 1. ročníku třicet studentů, ve 2. ročníku čtyři studentky, ve 3. ročníku byla pouze jedna studentka. Čtyři studentky odjely na Letní školu slovanských studií. Podle posledních zpráv se zdá, že minimálně deset studentů 1. ročníku má zájem pokračovat i v příštím roce. Vše záleží také na organizaci studia a časových možnostech.

V letošním roce měli všichni studenti povinnost absolvovat MOOC, na konci obdrželi certifikát.

Motivací by mohla být také možnost skládat certifikovanou zkoušku z češtiny, která by se měla v Dijonu uskutečnit příští rok na jaře. Studenti třetího ročníku jsou schopni složit zkoušku na úrovni A2 a B1.

V 1. a 2. ročníku používám učebnici *Česky prosím* od Jitky Cvejnové, *Českou čítanku*, adaptované texty a cvičení ke studiu češtiny jako cizího jazyka, ve 3. ročníku pracujeme s *Česky krok za krokem II* od Lídy Holé, pracovním sešitem od Zdeňky Malé, s výběrem z řady *Adaptovaná próza* a řadou vlastních materiálů k českému filmu.

Postavení lektora

Ačkoliv lektor není přímým zaměstnancem univerzity, má právo používat učebny i technické vybavení. K dispozici jsou dvě kanceláře, vybavené počítači a tiskárnou. V jedné z kanceláří se nachází český fond. V rámci oddělení reprografie je možné požádat o realizaci kopií, lektor má rovněž k dispozici svůj kód.

Lektor také propaguje češtinu v rámci Dne otevřených dveří, informuje o možnostech stipendií v České republice a o pozitivních studiích českého jazyka ve Francii.

Čeština na dijonské pobočce institutu politických věd SciencesPo Dijon

V roce 2005 byl založen dijonský kampus zaměřený na střední Evropu.

Ředitel pobočky, absolvent české sekce Carnotova lycea Lukáš Macek klade



od počátku důraz na výuku středoevropských jazyků. Studenti 1. ročníku mají

povinnost vybrat si mezi češtinou, maďarštinou a polštinou. Výuku češtiny od počátku zajišťuje vyslaný lektor. Výuka probíhá na dvou úrovních, v letošním roce bylo v 1. ročníku zapsáno 12 studentů, v druhém 9. Vzhledem k tomu, že výuka je intenzivní, studenti si velmi rychle osvojují základy jazyka, součástí je i studium reálií. Cílem je, aby se ve 3. ročníku co největší část studentů rozhodla strávit zahraniční studijní rok v České republice.

Také studenti češtiny na SciencePo letos povinně absolvovali MOOC a obdrželi certifikát. V příštím roce plánujeme uskutečnit přímo v prostorách institutu Certifikovanou zkoušku z češtiny, které se budou moci účastnit i studenti univerzity.

Honorární konzulát a Česká škola bez hranic



Dijon je jedním z devíti měst na francouzském území, kde funguje honorární konzulát České republiky. Kromě konzulárních služeb, jež jsou českým občanům v zahraničí běžně poskytovány, byla při konzulátu v roce 2016 otevřena pobočka České školy bez hranic. Děti se učí ve dvou skupinách dvě hodiny týdně český jazyk a vlastivědu. Výuka

probíhá v prostorách SciencesPo. Lektor s Českou školou intenzivně spolupracuje, v rámci možností se také podílí na výuce. Atmosféra v České škole je velmi příjemná, děti chodí do školy i v sobotu rády, společně oslavují Vánoce, závěr školního roku a dostávají vysvědčení.

Stáže Erasmus+

Vzhledem k četným povinnostem a rozsahu práce, poprvé v příštím roce využijeme možnosti zaměstnat stážistu v rámci programu Erasmus+. Pro stážistu je práce na lektorátu nepochybně vynikající zkušeností, věříme, že se



nám podaří realizovat další projekty a ještě lépe češtinu a Českou republiku v Dijonu propagovat.

Lektorát v Dijonu patří svým rozsahem i obsahem k těm nejnáročnějším. Příjemné pracovní prostředí, motivovaní studenti a jejich studijní výsledky jsou však zcela jistě odměnou za velké pracovní nasazení.